

Wstęp

Z przyjemnością przekazujemy Państwu drugi numer czasopisma „Studia i Analizy Nauk o Polityce” w 2024 r. Jako tematykę tej publikacji można określić: wyzwania bezpieczeństwa międzynarodowego. Po upadku bloku komunistycznego uczestnicy stosunków międzynarodowych musieli wypracować własne strategie bezpieczeństwa. Nowe realia polityczne pozwoliły na zbliżenie państw Europy Środkowej i Wschodniej. Nawiązaniu bliższych politycznych relacji, oprócz bliskiego sąsiedztwa, sprzyjały również wspólne doświadczenia historyczne, zbliżony poziom rozwoju cywilizacyjnego oraz proces demokratyzacji. Początkowa współpraca napotkała jednak wiele trudności. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR) wciąż próbował utrzymać swoją strefę wpływów, regionem targaly pojedyncze asymetryczne konflikty, przejście z gospodarki sterowanej centralnie na wolnorynkową wprowadziło zmiany w strukturze społecznej – to tylko kilka wyzwań, przed którymi stały państwa chcące rozwijać swoje „młode demokracje”. Wraz z załamaniem systemu komunistycznego pojawiły się nowe konflikty etniczne i narodowościowe, wszechobecna globalizacja doprowadziła do przewartościowania sfery stosunków gospodarczych oraz zmiany mentalności społeczeństw, proces mediatyzacji i wpływ nowych mediów przyczynił się do zaistnienia nowych problemów globalnych: migracji, terroryzmu, odrodzenia imperialnych interesów poszczególnych państw. Wymienione uwarunkowania stały się powodem zachwiania architektury bezpieczeństwa nie tylko na Bliskim Wschodzie i w Afryce, ale także w Europie. Problem migracji to nie tylko problem Unii Europejskiej (UE) i jej państw członkowskich, ale również Ameryki Południowej (Wenezuela i Chile) oraz Stanów Zjednoczonych. Współpraca w ramach struktur euroatlantyckich umożliwiała podejmowanie projektów z wybranymi państwami europejskimi oraz pozaeuropejskimi, które byłyby zainteresowane

realizacją zespołowych przedsięwzięć w wielu dziedzinach. Kooperacja regionalna wspiera struktury bezpieczeństwa, natomiast powstawanie nowych formatów współpracy, w tym Trójkąta Lubelskiego, sprzyja stabilizacji sytuacji w regionie oraz funkcjonowaniu systemów demokratycznych.

W prezentowanym numerze czasopisma autorkami pierwszego artykułu *Migration Governance: Human Rights or Security? The Case of Chile* są Cristina Gómez Johnson i Ludmilla Santos de Aquino. Autorki skupiły się na analizie globalnego zarządzania migracją, ze szczególnym uwzględnieniem gwarancji praw człowieka oraz kwestii bezpieczeństwa na przykładzie Chile. Uwidocznione zostały zjawiska towarzyszące sprawom społecznym oraz skutki narastającego problemu migracji wewnątrz kontynentu, jak i z obszarów zagrożonych utrzymującym się stanem ubóstwa, bezrobocia i różnego rodzaju konfliktów.

W drugim artykule zatytułowanym *Strategy of the President of Lithuania Towards Ukraine 2022–2024* zainteresowaniu autora Martinasa Malužinasa podlegał aspekt strategii prezydenta Litwy wobec Ukrainy na przestrzeni ostatnich dwóch lat, począwszy od momentu wybuchu pełnoskalowej wojny rosyjsko-ukraińskiej. Litwa, podobnie jak pozostałe państwa bałtyckie, jest aktywna w zakresie przeciwdziałania tzw. nowym zagrożeniom dotyczącym bezpieczeństwa, np. sieci teleinformatycznych czy bezpieczeństwa energetycznego. Kraje te rozwijają też współpracę w ramach UE i NATO, zaś Litwa wspólnie z Polską i Ukrainą działa w ramach Trójkąta Lubelskiego. Wspólne przedsięwzięcia wpisują się w strategię bezpieczeństwa nie tylko Litwy, ale całego obszaru Europy Środkowej i Wschodniej oraz regionu Morza Bałtyckiego.

Autorem kolejnego artykułu *Tematyka bezpieczeństwa w programie wyborczym Komitetu Wyborczego Wyborców Śląscy Samorządowcy w wyborach samorządowych w 2024 roku* jest Andrzej Szczepański. Ranga problemu badawczego, jaki stanowi bezpieczeństwo, jest niewątpliwie aktualna i ważna dla wszystkich podmiotów aktywnie działających na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i społeczno-kulturowej. Autor podjął się analizy zjawiska z punktu widzenia administracji samorządowej w Polsce.

Ostatni artykuł *Budowa struktur Polskiej Partii Robotniczej w powiatach województwa lubelskiego w świetle dokumentów Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej w latach 1945–1948* należy do Michała Jana Bednarczyka. Publikacja została poświęcona tematyce historycznej, tj. genezie i ewolucji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR), masowej partii politycznej, o hegemonicznym, zcentralizowanym charakterze, która nadawała ton

wszystkim sferom życia społecznego w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL).

Integralną częścią czasopisma „Studia i Analizy Nauk o Polityce” są recenzje i sprawozdania. W bieżącym numerze recenzję książki *The Palgrave Handbook of National Security* przygotował Witold Mazurek. Natomiast autorem sprawozdania z konferencji na temat współczesnych wyzwań i problemów polityki migracyjnej, bezpieczeństwa w regionie oraz współpracy europejskiej jest prof. UWr dr hab. Paweł Turczyński.

Zapraszamy do lektury

Aneta Bąk-Pitucha, Anna Szachon-Pszenny, Agnieszka Zaręba

